

KLOFIZETES.

HELYBEN ES VIDÉKEN
Egy évre — — 120 kor.
Fél évre — — 60 kor.
Egy negyed évre 30 kor.
Egy hónapra — — 10 kor.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és környéki egyes
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 181.

KIADÓHIVATAL:

Arad Nyomda Részvény-
Társaság.Kisfaludy téren 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1919.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Péntek, december 19.

Aradi vasutasok
előléptetése.

Az aradi üzletvezetőség né-
hány nap előtt terjesztette fel
azoknak a vasutasoknak a név-
sorát a kolozsvári vasutigazgató-
sághoz, akik szorgalmukkal és
ambiciójukkal különös érdemeket
szereztek arra, hogy előléptessék
őket. Kolozsvárról a napokban
várják azokat a tisztviselőknél
kivezetését is, akiket november
16-án eljárnak kellett volna már elő-
léptetni. Az aradi üzletvezetőség
területén körülbelül husz azoknak
a tisztviselőknél a száma. Az altisz-
tek közül is körülbelül száznyolcvan
vasutast léptetnek elő még pedig má-
jus elsőjéig visszamenő ranggal. A
kolozsvári vasutigazgatóság való-
színűleg még karácsony előtt
küldi le Aradra a kinevezési ok-
mányokat.

Szamuely Györgyöt
elitelték.

Nyíregyházáról jelentik, hogy
ott a napokban tartották Sza-
muely Tibor öccsének, Szamuely
György bűnpörének főtárgyalását.
A bizonyítási eljárás befejezése
után Szamuely György is hosszú
védőbeszédet tartott. A bíróság az
ítéletet másnap kihirdette, amely
szerint Szamuely György vádlat-
tat bűnösnek mondja ki a bíróság
két rendbeli igazítás büntetésében
és ezért két évi és hat hónapi
börtönrre ítéli. A vizsgálati felelő-
ségről egy hónapot beszámít.

Két és félszer
lerongyolódott aradi gyermek.

Az aradi gyermekmenhely ve-
zetősége még szeptemberben az-
zal a kérelemmel fordult a kor-
mányzótanáchoz, hogy a menhel-
yén elhelyezett kétezerhat száz
gyermeket lássa el ruhával, mert
azok teljesen lerongyolódtak. A
kormányzótanács intézkedésére ek-
kor papírból készült ruhákat és
fetalpu cipőket kapott a menhely.
Ez a készlet, azonban hamarosan
tönkrement és ezért a menhely
ismét a kormányzótanáchoz for-
dult segítségért. A tárgyalások
most vannak folyamatban a kor-
mányzótanács és a menhely ve-
zetősége között. Valószínűleg az
aradi Textilgyár anyagából fogják
elkészíteni a menhely apró lakóit a
„Haladás” termelő szövetkezet
től.

Bonyolódik a bukaresti kormányválság.

Averescu tábornok — mint tegy
nap már jelentettük — benyújtotta
a királynak a belügyministerség-
ről való lemondási kérvényét. Ave-
rescu tábornok a kormányban való
maradását ugyanis ahhoz kötötte,
hogy a Liga nagyobb részt vehes-
sen a vezetésben, továbbá, hogy a
parlamentet feloszlassák és ő le-
gyen a miniszterelnök. Miután ezt
a követelést nem teljesítették, le-
mondott. Hogy mi fog következni,
nem látható előre. Egy tény azon-
ban határozottan bizonyos: Ave-
rescu tábornok nem fogja vissza-
vonni lemondását mindaddig, míg
álláspontját teljes egészében el
nem fogadják.

Az Adeverul szerint Averescu
tábornokkal egy nézetben van egy,

tekintélyes erdélyi csoport is,
melyhez Goga Oktavián, Vlad
Aurél és Bonnescu Viktor is tartoz-
nak. Goga már lemondott és való-
színű, hogy a másik két reszort-
főnök is követi példáját. Ez meg-
ingatná az egész kormány hely-
zetét és maga után vonná Vajda-
Voevod Sándor miniszterelnök le-
mondását. Parlamentnél körökben, a
hol Jorga erélyes fellépése egyre
nagyobb számu híveket toboroz a
maga számára, már is egy Jbrga-
kabinettről beszélnek az összes
blokkbeli pártok részvételével.
Más oldalról azt írják, hogy bár-
milyen és akárhány kormány is
jöjjön, a vége csak egy Averescu-
kabinet lesz a parlament feloszla-
tásával.

Megszövegezték a magyar békeszerződést.

— Január elsőjén kezdik tárgyalni. —

Párisból érkező hírek szerint a
magyar békeszerződés végső ren-
delkezéseit már megszövegezték
és azzal készen fogják várni Ap-
ponyiékat. A legfelsőbb tanács
Clemenceau, elnöklésével végleg
elfogadott több gazdasági, pénzü-
gyi határozományt, amelyekkel
a Magyarországgal kötendő béke
tervezete módosult. Neuillyben
megtörténtek az előkészületek a
magyar küldöttség fogadására.

Hay lord, angol hadnagy, aki a
misszionárius tagja, valószínűen a
magyarok elé utazik Budapestre.
A magyar küldöttséggel való érint-
kezés formái ugyanazok lesznek,
mint az osztrákokénál voltak. Ar-
ra is gondolnak, hogy a békét
nem Neuillyben írják alá, hanem
az ünnepség színhelye Sevres lesz.
A magyar békét január elsőjén
kezdik tárgyalni.

Árucsempészség és a baksis-rendszer.

A szenátus legutóbbi ülésén
Coanda szenátor leleplezéseket kö-
zölt árucsempészségről, amelyet
baksissal és vesztegetéssel segit-
tek elő. Egy másik szenátor, aki
nyugdíjazott, vasutas, csatlakozott
Coanda kéréséhez és a maga ré-
széről parlamentnél vizsgálatot kért.
Popovici Mihály miniszter vála-
szában megígérte, hogy nem ismer
sem kegyelmet, sem szánalmat

azok részére, akikről bebizonyoso-
dik, hogy visszaéléseket követtek
el és megvesztegetették magukat.
„Ezek előtt megnyitjuk a börtö-
nök ajtaját — mondotta a minisz-
ter, — hogy elrettentő példát
szolgáltassanak. Ezt az államra szé-
gyenletes rendszert gyökerestől ki-
fogjuk irtani és hamarosan bizony-
ságot szolgáltatunk arról, hogy
beváltjuk szavunkat.”

Németország, Oroszország és Japán szövetsége.

Párisból jelentik: Németország,
Oroszország és Japán szövetsége
befejezett tény. Félő, hogy ez a
szövetség befolyását, hamarosan
éreztetni fogja a világpolitikában.
Jól értesült körök ebben látják az

okát annak a vonakodásnak, ame-
lyet Németország tanúsít a béke-
szerződés végrehajtására irányu-
ló újabb jegyzőkönyv ratifikálása
tekintetében.

Trachomás
megbetegedések az aradi gyer-
mekmenhelyen.

Az aradi gyermekmenhelyen az
utóbbi napokban gyors egymás-
utánban két trachomás megbete-
gedés történt. Az ilyen betegeket
eddig Szegedre szállították. Most
a közpórházban akarták elhelyezni
őket, de ott nem volt hely, majd
a gyermekpórházba vitték, itt pe-
dig azzal utasították el, hogy a
gyermekpórház nincs berendezve
ragályos betegségekre. Ekkor Kar-
dos Géza dr. igazgató-őorvos a
prefektushoz fordult közbenjárásért,
aki intézkedett, hogy a közpórhá-
zban szemészeti osztályt létesít-
senek és a betegeket ott helyez-
zék el.

Az idegenek kötelező
jelentkezése.

Stoica Sebestyén aradi ren-
dőrőrnök ma a következő hirdet-
ményt becsajította ki: Az idegenek
ellenőrzése céljából elrendelem,
hogy szállodában vagy más laká-
adóhelyeken senki addig szobát,
illetve szállást nem nyerhet, míg
(utasási, személyazonossági) ige-
nyelvét a rendőrségnél központi
ügyeleti szolgálatot teljesítő ren-
dőrvezető nem láttaozta és le
nem bélyegezte. Felhívom önöl-
fogva a szálloda és lakáadóhe-
lyek tulajdonosait, miszerint a
náluk szoba bérletére jelentkező-
ket először a rendőrséghez utasít-
sák és részükre szállást csak lát-
tamozott igazolványuk felmutatása
esetében adjanak. Egyben elren-
delem, hogy a magánlakások tu-
lajdonosai a román területen ki-
vül eső területekről érkező egyé-
neket hasonlóképen addig nem
fogadhatják vendégül, lakásukba
és a háztulajdonosok részükre la-
kást nem adhatnak mindaddig,
míg igazolványukat a rendőrség
nem láttaozta. Aki ezen rendelkezé-
semet nem tartja be, kihágást kö-
vet el és ellene az eljárást nyom-
ban megindítottam.

Arad város gazdasági széké
december 22-én délután négy óra-
kor értejtést tart a városi könyv-
kötői munkák 1920. évi biztosítá-
sára és a városi írógépek 1920.
évi karbantartására. Bővebb felvi-
lágosítást a gazdasági tanácsnak
ad.

Szigoruan büntetik az élelmiszorcsempészeket.

A polgármester hirdményben közli a lakossággal, hogy a legutóbbi napok tapasztalata szerint Aradról nagy mennyiségben csempészik ki azokat az élelmiszereket amelyekben Arad város lakossága is a legnagyobb hiányt szenved, mint a szalonnát, vajot, vágott baromfit, füstölt húst, stb. Ezért figyelemzett a lakosságot, hogy a város területéről mindennemű élelmiszer vasuton, vagy kocsin való kivitele a lesgzigorubban tilos, a vasutnál és vámházaknál a rendőrség szigoruan ellenőrizni fogja az utasokat s akinél két napj saját szükségletét meghaladó bármiféle élelmiszert találunk, azt elkobozzák és tulajdonosa ellen megindítják a kikülgási eljárást.

Semleges államok Magyarorszáért.

Az Izbanda trija: Svédország, Dánia, Spanyolország, Hollandia, Svájc és Norvégia képviselői meg látogatják Budapesten Huszár Károly miniszterelnököt, biztosították országuk szimpatiájáról Magyarorszáért és megígérték országuk segítségét az ország helyreállítására.

Újabb terrorista bűnsorsok.

Nyelvcsatáló bűnsorsok.

A budapesti törvényszék a Cserny-ügy letárgyalása után a héten megkezdte a következő csoport bűnsorsát is. Így sorra kerül Kohn Kerekés Árpád és társai ellen 89 rendbeli gyilkosság miatt. A hűnygyben, Kohn-Kerekés Árpád 25 éves vasesztargyalvos terrorista, aki magá beismert 15 rendbeli gyilkosságot, Strucz Károly 31 éves bűnsorsú (65 rendbeli gyilkosság büntetésében bűnsorsú), Kovács Lajos 24 éves géplakatos (5 rendbeli gyilkosság büntetésében) szerepelnek.

A pékek szabadon árusíthatják a kenyeret.

Más városok példájára kívánulva, Aradon is megtörtént az első kísérlet, hogy egyes közszükségleti cikkek árusítását szabad kereskedelem tárgyává tegyék. Az ármegállapító bizottság ugyanis elhatározta, hogy rövid időre Aradon felfüggeszti a kenyér maximális árát és a pékeknek megengedi, hogy a kenyeret szabadon árusíthassák. Eddig ugyanis az volt a rendszer, hogy mint a többi élelmiszert, a kenyeret is csak jegy ellenében is maximális áron volt szabad eladni. Ezt a rendelkezést most egyelőre két hétre, december hó harmadnapjaitól felfüggesztették. Ha az új rend ezen próbaidő alatt beválik, akkor véglegesítik.

Franciaország nem ellenzi a magyar királyságot.

A L'Humanité budapesti táviratot közöl, mely szerint a Pester Lloyd egy tudósítója megintertvjuolta Graziani tábornokot, a francia misszió tagját arról a kérdésről, hogy ha Magyarországon visszaállítanak a királyságot, ez

megvárható-e a Franciaországgal való egyetértést. Graziani azt válaszolta, hogy Franciaország egyáltalán nem óhajtja államformáját más nemzetekkel is elfogadtatni és politikai nézeteit rájuk októrajni.

Elfogták a kisiratosi rablógyilkosokat.

— Beismerték bűnsorsukat. —

Lapunk tegnapi számában egy rövid hírbent számoltunk be arról a borzalmas és kegyetlen gyilkosságról, ami a köznapokban a szomszédos Kürtös községben történt. Sommer Nándor vizsgálóbíró, Olita Ágoston dr. ügyész és Kabdebó György dr. törvényszéki orvos még tegnap kiutaztak Kürtöstre, ahol kihallgatták Kovács Józsefet, az egyik gyilkost és az ő beismeré válomása után most már tisztán áll az egész vadállati bestialitással elkövetett gyilkosság. Okányi Gábor és Kovács József már hetekkel azelőtt készültek a gyilkosságra, mert tudták, hogy Kőszegi három bizott dísznőjét okvetlen el fogja adni, csak a napban nem voltak még biztosak. Kitarján figyelték a honfőmester lakását és mikor december 4-én Kőszegi három dísznőjével Kürtöstre ment, utána mentek. Már az uton akartak végezni vele, de az országut olyan forgalmas volt, hogy nem merték tettüket elkövetni. Mikor Kőszegi a dísznőket eladta és hazafelé tartott, az országuton azonnal hozzácsatlakozott Kovács József és a két ember lassan elidült Kisiratos felé. Okányi ezalatt előre elbújt az árokban és mikor odaértek, ahol Okányi meg lapulva várt, egy adott felre Kovács hirtelen rávetette magát a földre, lefogta a kezét és ártalmatlanná tette. Ezalatt odaszletett Okányi is, aki kivette blcskáját, beledölte a szerencsétlen ember torkába és egyetlen vágással el-

metszette gégéjét. Kőszegi azonnal meghalt. A két gyilkos ezután a hullát elrejtette egy kukorica-guba tövében, majd négy nap múlva visszajöttek és a hullát a földben elásták.

A meggyilkolt ember családja egy pár napig várt és nem tulajdonított semmi fontosságot annak, hogy a családfe nem jött haza. Mikor azonban napok múlva sem jelentkezett, a legidősebb fiu elment Kürtöstre és itt tudakozódott apja után. A falubeliek elmondták, hogy az öregot legutóbb Kovács társaságában látták. Ezután a fiuban mindinkább erősebb lett a gyanu, hogy apját meggyilkolták. Befőtt Aradra Kovácsot keresni és véletlenül meg is találta egy kocsmában, ahol nagyban költekezett. A fiu azonnal szólt egy katonának, aki azután elfogta Kovácsot és beszállította az ügyészszéghoz. A gyilkos itt bevallotta bűnsorsát, megnevezte hűntársát is és bevallotta, hogy 16000 korona készpénzt raboltak el Kőszegitől, amit azután megfélezték. Az elrabolt pénz egy részét meg is találták nála. Az ügyészszeg intézkedésére Barla Joan és Felekán Vazul csendőrmeztetek azonnal nyomozni kezdtek és rövid idő múlva letartóztatták a másik gyilkost is, majd felásták azt a helyet, ahol a két elvetemült ember áldozatát elásta. Meg is találták a már oszlásnak induló hullát. A hullát felboncolták, Okányit pedig beszállították az aradi ügyészszeg fogházába.

Házeladás folytonos lakbéremeléssel.

A Fábán László-utca 3. számú ház 17 lakója lakbérmegállapítási kérelemmel fordult a lakáshivatalhoz, mert a ház tulajdonosa 15 százalékkal felemelte a ház összes lakóinak a bérét. Mikor első tárgyalásra került a sor, már új háztulajdonos jelentkezett a lakáshivatal elotti, aki időközben megvette a házat és ismét felemelte a ház lakóinak a bérét 15%-al, egyben pedig beszedte a ház összes lakóitól a házbérekönyveket. Miután így a lakáshivatal nem tudta pontosan megállapítani, hogy mennyit fizettek a lakók azelőtt, új tárgyalást rendelt el. Azonban

a házat időközben megint eladták és a mai tárgyaláson Frölich dr. ügyvéd bejelentette, hogy a ház újból gazdát cserélt. Az új háztulajdonosok mitsem tudva az előző házbéremelésről, a kormányzótanács legutóbb kiadott házbéremelési rendeletére hivatkozva szintén felemelték a lakók bérét 15 százalékkal. Miután a házbérekönyveket az előző háztulajdonos nem akarta kiadni, Seress táblabíró, a lakáshivatal elnöke a kolozsvári kormányzótanács rendelete szerint most végleg megállapította a ház bér nagyságát, mi — uira el nem adják a házat.

Bizományi szerződés nem bérleti szerződés egyben.

Riedel Ferenc olajáru kereskedő bizományi szerződést kötött Lengyel Sándor aradi lakóssal, hogy ez bizományban fogja árulni az ő áruát és erre a célra át is engedte neki egyik üzlethelyiségét a Kossuth-utcában. A szerződést úgy kötötték meg, hogy azt bármelyik fél felbonthatja 14 napon belül. Lengyel élve ezzel a jogával, rövidesen felbontotta a szerződést, mert az üzlet nem jövedelmezett eleget. Riedel azonban nem akart kimenni a Kossuth-utcai üzlethelyiségből, hanem kérte a lakáshivatalt, hogy rekvirálja el azt az ő részére, mivel a kötött bizományi szerződés egyben bérleti szerződés is és így neki joga van az üzlethelyiségre. A lakáshivatal elnöke elutasította Riedelt keresetével és kimondotta, hogy a bizományi szerződés nem bírhat a bérleti szerződés erejével, az üzlethelyiség továbbra is Lengyel Sándoré és az szabadon rendelkezhetik felette.

Az amerikaiak fürdőket vesznek Budapesten.

Amerikai tőkésék érdeklődtek Budapest főváros tanácsánál, hogy a főváros nem volna-e hajlandó hirnevés fürdőt az amerikaiaknak eladni. A magyar főváros, hogy anyagi helyzetét rendezze és hogy a kívánatos idegen forgalmat biztosítsa, hajlandó a Szt. Gellért gyógyfürdőt az európai kényelemmel berendezett szállodával s a másik modern fürdővel: a Széchényi fürdővel együtt bérbéadni. Azonban az eladástól teljesen elzárkózik.

Cionista mozgalom Aradon.

Ma egy zsidó küldöttség jelent meg Veltcu Romulusz dr. prefektus előtt és előadta azt, hogy a zsidóság most nemzetiségi alapra helyezkedik és az állam politikai keretében mint nemzetiség akar elhelyezkedni. Ez a szervezkedés már Temesvárott, Kolozsvárott, továbbá Erdély és a Bánát több nagyobb városában megindult. Veltcu Romulusz dr. prefektus válaszában örömmel üdvözölte a zsidók nemzeti szervezkedését, a mely hivatva van arra, hogy a zsidóság nemzeti önértékét felkeltse és erősítse. Az állam keretében minden nemzetiség megtalálja az érvényesülést és nincs semmi akadályja annak, hogy a zsidóság is mint nemzetiség illeszkedhessen be a többi nemzetiségekkel együtt az állam politikai kereteibe.

